

Uczestnik R. D. wniósł o przyznanie mu 1/2 części dz. ewid. nr (...) z udziałem w zabudowaniach na co wnioskodawczyni i pozostali uczestnicy nie wyrazili zgody.

Podał dalej Sąd, że przedmiotowe gospodarstwo rolne stanowiło niegdyś własność małżonków S. i S. B. (2), którzy tytuł własności do niego uzyskali na podstawie Aktu Własności Ziemi nr (...). W wyniku dziedziczenia po S. B. (3) i S. B. (2) oraz W. B. (2) przedmiotowe gospodarstwo stało się współwłasnością wnioskodawczyni M. S. – w 96/432 częściach, uczestnika T. D. w 18/432 częściach, uczestników; R. D., S. D., D. D. (1), I. D., K. D., A. D. w 25/482 częściach, uczestników D. D. (2), M. K., W. B. i L. B. w 42/432 częściach. Obecnie ani wnioskodawczyni, ani też żaden z uczestników postępowania nie prowadzi gospodarstwa rolnego i nie zajmuje się rolnictwem. Obecnie pola nie są uprawiane.

Wnioskodawczyni i uczestnicy z wyjątkiem R. D. przedstawiając zgodny sposób podziału gospodarstwa rolnego wzięli pod uwagę okoliczność, że żadna z osób zainteresowanych nie zajmuje się czynnie rolnictwem i wg nich przedstawiony podział jest najlepszy, ponieważ w sposób najbardziej korzystny odzwierciedla interesy i aktualne potrzeby wszystkich stron. Z tego względu Sąd uznał, że zaproponowany sposób podziału gospodarstwa rolnego w naturze jest zgodny z przepisami dotyczącymi działy spadku i zniesienia współwłasności nieruchomości i orzekł jak w pkt II. Powołał się Sąd w tej kwestii na treść art. 213 k.c. i art. 215 k.c.

Odnosnie sporu pomiędzy uczestnikami, a R. D. dotyczącego dz. ewid. nr (...) podał Sąd, że należy go rozstrzygnąć na korzyść uczestników A. D., K. R. i D. M., bowiem są oni zgodni co do otrzymania jej po 1/3 części. Na działce tej znajdują się dwa budynki mieszkalne, stary i nowy. W nowym budynku obecnie mieszka A. D.. W starym budynku obecnie nikt nie mieszka. W nowym budynku uczestnicy planują dwa mieszkania, na parterze chce nadal mieszkać A. D., na piętrze, które jest obecnie nie wykończone planuje zamieszkać K. R., a w starym budynku chce zamieszkać D. M.. W/w uczestnicy deklarują zgodne korzystanie z tej współwłasności, a w przyszłości zgodny jej podział i w ten sposób realizację swoich potrzeb mieszkaniowych.

Ponieważ uczestnik R. D. nie przyjął żadnej z propozycji przyznania mu innych działek poza (...), Sąd uznał, że należy mu przyznać spłatę pieniężną i taką zasądził w kwocie 30.067,00 zł, stosownie do udziału we współwłasności jaki uczestnik posiadał i wartości przedmiotu postępowania, który został wyceniony przez biegłego sądowego inż. K. C. na kwotę 519.575,00 zł.

Przyznając uczestnikom A. D., K. R. i D. M. dz. ewid. nr (...) na współwłasność Sąd miał na względzie także sytuację materialną i rodzinną w/w uczestników, zwłaszcza uczestniczki D. M., która ma czworo dzieci i mieszka w wynajętym mieszkaniu, a jej mąż zarabia ok. 2000 zł miesięcznie.

Powołał się Sąd na treść art.; 210, 211, 212 § 1, 213, 215 k.c. oraz na treść art.; 617, 618, 619 § 1, 622 i 623 k.p.c. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc.

Powyższe postanowienie zaskarżył uczestnik R. D. apelacją, w której zarzucił:

naruszenie prawa procesowego tj.;

- art. 622 § 2 kpc w zw. z art. 617 kpc i art. 688 kpc przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że wszyscy współwłaściciele złożyli zgodny wniosek o dział spadku, w sytuacji gdy on takiego wniosku nie złożył,

- art. 510 § 1 i 2 kpc przez niewzwanie do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki C. A., w której nieformalnym użytkowaniu jest dz. ewid. nr (...),

- art. 328 § 2 kpc przez brak wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia oraz przez odwołanie się w sposób ogólny do zebranego materiału dowodowego,

-art. 232 kpc przez pominięcie dowodu z opinii biegłego rolnika w przedmiocie ustalenia możliwości podziału gospodarstwa rolnego w szczególności, czy taki podział jest zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej,

-art. 233 kpc przez nierozważenie wszechstronne zebranego w sprawie materiału dowodowego,

naruszenie prawa materialnego tj. art. 211, 213, 214 i 215 kc przez ich niewłaściwe zastosowanie, a także nierozważenie możliwości wydzielenia działek budowlanych.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania za obie instancje.

W postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego rolnika na okoliczność ustalenia czy podział zaproponowany przez wnioskodawczynię i orzeczony przez Sąd Rejonowy nie jest sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, a jeżeli tak, zaproponowanie ewentualnie innego podziału nienaruszającego te zasady.

Biegły wydał opinię, w której podał, że z uwagi na okoliczność, że żaden z uczestników nie deklaruje prowadzenia gospodarstwa rolnego, podział gospodarstwa rolnego zaproponowany przez wnioskodawczynię i orzeczony przez Sąd Rejonowy, jest zasadny. Biegły zaproponował tylko taką zmianę, w której dokonano by wydzielenia działki nadającej się do zabudowy dla uczestnika R. D. (k. 203-210).

W toku dalszego postępowania apelujący uczestnik wniósł o przyznanie mu dz. ewid. nr (...), (...), (...), bez dopłaty (k. 251), a wnioskodawczyni i uczestnicy: A. D., I. P., K. R., S. B. (1), D. M., D. B., M. K., D. B. (1), wyrazili na powyższą propozycję zgodę (k. 249 i 282). Pozostali uczestnicy nie zgłosili sprzeciwu.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy zważył co następuje;

Stosownie do treści art. 211 kc każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Zgodnie z treścią art. 213 kc jeżeli zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli byłoby sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, sąd przyzna to gospodarstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.

W rozpoznawanej sprawie ani wnioskodawczyni, ani żaden z uczestników nie deklaruje prowadzenia gospodarstwa rolnego, zresztą gospodarstwo będące przedmiotem postępowania od kilkunastu lat nie jest uprawiane. W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał stosownie do wniosków biegłego, że podział przedmiotowego gospodarstwa nie będzie sprzeczny z przepisami prawa i uwzględnił ostateczne zgodne wnioski stron. Wnioskodawczyni i uczestnicy, którzy byli zainteresowani otrzymaniem przedmiotu spadku w naturze, złożyli zgodną propozycję podziału gospodarstwa nie domagając się spłat ani dopłat. Apelujący wniósł o przyznanie mu dz. ewid. nr (...), (...), (...), a uczestnik A. D., któremu Sąd Rejonowy przyznał dz. ewid. nr (...) i (...) oraz udział 1/2 w dz. ewid. nr (...) wyraził na powyższe zgodę. Również uczestniczka I. P., której Sąd Rejonowy przyznał udział 1/2 w dz. ewid. (...) zgodziła się na przyznanie uczestnikowi R. D. tego udziału. W zamian zgodnie zaproponowano uczestniczce I. P. przyznanie dz. ewid. (...), którą Sąd Rejonowy przyznał uczestnikowi A. D..

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy dokonał działu spadku i zniesienia współwłasności zgodnie z propozycją stron. Zmiana orzeczenia dotyczyła nie tylko wniosków stron ale również pkt I i II w zakresie jakim Sąd Rejonowy popełnił błędy. Mianowicie w pkt I Sąd Rejonowy pominął dz. ewid. nr (...), która była przedmiotem postępowania i która została objęta dalszą częścią postępowania. Z kolei w pkt IIb Sąd przyznał D. M. dz. ewid. nr (...), która nie była własnością spadkodawczyni ani współwłasnością stron. Powyższe uchybienia należało w związku z apelacją wyeliminować co Sąd Okręgowy uczynił.

Zarzut apelującego naruszenia art. 510 § 1 i 2 kpc jest pozbawiony jakichkolwiek podstaw prawnych. Okoliczność, że dz. ewid. nr (...) jest w częściowym władaniu innych osób, nie daje podstaw do wezwania ich do udziału w niniejszej sprawie w charakterze zainteresowanych. Uczestniczka S. B. (1) zgodziła się na przyznanie jej tej działki, w związku z czym ewentualne spory o własność tej działki będą się toczyć w odrębnym postępowaniu.

W postępowaniu o dział spadku i zniesienie współwłasności zgodnie z treścią art. 618 § 1 kpc i art. 685 kpc spory o własność rozstrzygane są tylko pomiędzy współwłaścicielami i współspadkobiercami, co oznacza, że inne osoby nie są zainteresowane w tym postępowaniu.

Z uwagi na zgodny dział spadku i zniesienie współwłasności nieruchomości złożone w postępowaniu apelacyjnym zbędne stało się odnoszenie do pozostałych zarzutów apelującego. Ponieważ apelacja zaskarżała postanowienie Sądu Rejonowego w całości, po uwzględnieniu wniosków stron należało ją w pozostałej części oddalić.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 386 § 1 kpc i art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy postanowił na zasadzie art. 520 § 1 kpc uznając, że brak jest podstaw do odstąpienia od zasady w nim wyrażonej. W interesie apelującego było poniesienie kosztów apelacyjnych, bowiem przed Sądem Rejonowym nie wyrażał zgody na jakąkolwiek propozycję wnioskodawczyni i uczestników poza żądaniem przyznania mu dz. ewid. nr (...), a ten wniosek ostatecznie się nie ostał.

(...)